

EVOLUȚIA JURIDICĂ A CONTRACTULUI MATRIMONIAL

CORNOS VALERIA

student an. III, Facultatea Cadastru și drept, UASM

Rezultatele prezente se referă la evoluția juridică și importanța contractului matrimonial.

Scopul cercetării este de a relata rădăcinile contractului matrimonial care se trag încă din Roma Antică. Unul dintre regimurile matrimoniale și primul tip existent în antichitate, denumit *cum manu*, stabilea puterea soțului asupra soției. Potrivit acestui regim, soția care cădea sub puterea soțului.

Al doilea tip de regim matrimonial, care a apărut – în secolul III î.e.n. – nu era altceva decât o dezvoltare a regimului matrimonial existent, prin care soțul trebuia să întoarcă *dos* – averea soției, în caz de divorț sau în caz de deces al soțului.

În *Franța* obiceiul de a încheia o convenție matrimonială este reglementată în Codul Civil din 1804. Odată cu încheierea căsătoriei, soții pot să stabilească și raporturile pecuniare dintre ei, adică pot să încheie o convenție matrimonială, alegând între următoarele tipuri de regimuri propuse în Codul Civil francez: comunitatea de bunuri, regimul dotal, separația de bunuri și regimul fără comunitate. Despre actualitatea acestor norme contractuale ne vorbesc contractul matrimonial (*contrat de mariage*) încheiat la 07.02.1810 între Napoleon și regina austriacă Maria-Luisa, fiica împăratului Frantz I.

O formă analogică contractului matrimonial a apărut în secolul XIX în *Germania*. Prin culegerea civilă din 1896 a fost oferit dreptul soților de a stabili, prin contract, relațiile matrimoniale dintre ei cum doresc, numai să nu lezeze interesele persoanelor terțe

În *Italia*, Codul Civil din 1942 prevedea ca regulă generală regimul separației de bunuri, iar convenția matrimonială care se aplica cel mai des se referea la dota pe care familia soției o dădea soțului cu prilejul încheierii căsătoriei, urmând să-i fie înapoiată în caz de divorț.

În *Federația Rusă*, În Republica Sovietică Federală Socialistă Rusă, instaurată după revoluția din 1917 contractul matrimonial și-a pierdut actualitatea, întrucât omul sovietic nu putea să aibă nimic în proprietate privată. Astăzi, contractului matrimonial îi este consacrat un capitol separat, capitolul 8 din Codul Familiei al Federației Ruse.

În *România*, timp de aproape un secol (1864–1954), înțelegerea matrimonială a fost contractată mai ales între românii de viță nobilă, care, se pare, nu concepeau o căsătorie fără semnarea prealabilă a unui asemenea act. După intrarea în vigoare la 1 februarie 1954 a noului Cod de familie, toate relațiile familiale erau cârmuite de noile prevederi imperative, care au scos în afara legii contractul matrimonial, considerându-l degradant și imoral. Odată cu adoptarea noului Cod Civil din 1 octombrie 2011, a instituit libertatea încheierii contractelor matrimoniale.

Legiuitorul Republicii Moldova a împrumutat normele statelor străine privind regimul matrimonial contractual, oferind soților posibilitatea să-și formeze regimul matrimonial după propria voință. Noțiunea de regim matrimonial contractual apare pentru prima dată în legislația Republicii Moldova odată cu adoptarea Codului familiei din 2000, care dedică acestei instituții un capitol separat. În Republica Moldova contractul matrimonial este mai puțin răspândit. Merită atenție faptul că contractul matrimonial a fost utilizat dintotdeauna ca un instrument în mâna oamenilor bogați, deși putea fi utilizat de oricine.

Totodată, instituția regimului matrimonial contractual se află într-o strânsă legătură cu asemenea categorii filosofice ca „libertatea” și „egalitatea”. Astfel, dacă oamenii n-ar fi liberi, ei nu ar putea încheia contracte.

Rezultatele cercetării permit ne să concluzionăm că, din punct de vedere istorico-juridic, instituția contractului matrimonial este legată de egalitatea soților și libertatea divorțului.

Conducător științific – dr., conf. univ. Stahi Tatiana